

Openbaar

Zaaknummer: Z/23/147354

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Samenwerking en subsidieverlening SUN Gelderland-Zuid

Datum: 16 april 2024

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. subsidie te verlenen aan Stichting Urgente Noden Gelderland-Zuid, hierna: Stichting, voor de periode 1 juli 2024 tot en met 1 juli 2027 conform bijgevoegde subsidiebeschikking (bijlage 3);
2. gezamenlijk met de gemeenten Beuningen en Berg en Dal de als bijlage 4 opgenomen overeenkomst met de Stichting aan te gaan ingaande 1 juli 2024 en eindigende op 1 juli 2027;
3. De opstartkosten ad € 8.041,55,-- en de organisatiekosten ad € 5.000 voor het jaar 2024 te dekken uit de incidentele middelen armoedebeleid en de raad middels de als bijlage 5 bijgevoegde beslisnota te vragen middelen in de begroting vrij te maken voor de jaren 2025-2027.

De burgemeester besluit:

1. de wethouder G. de Wildt te machtigen om de overeenkomst met de Stichting namens de gemeente te ondertekenen.

Aanleiding

In het beleidsplan Armoede, geldzorgen en schulden is als nieuw beleid opgenomen om een noodfonds op te zetten om geldzorgen en urgente nood direct te kunnen verlichten. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan uw amendement van november.

Noodhulp is een vorm van flankerend beleid. Iedereen kan terechtkomen in een situatie waarin urgente financiële nood ontstaat. Door snel noodhulp te bieden kan gedaan worden wat er op dat moment nodig is om het huishouden te helpen. Een noodhulpfonds werkt met een giftenbudget, waaruit geput kan worden op het moment dat een aanvraag voor noodhulp wordt gedaan. Dit budget wordt geheel gevuld door donaties van derden. SUN Nederland beschikt over een groot netwerk en vaste donateurs.

Het voordeel van een giftenbudget is dat het gaat om particuliere gelden, waardoor een noodhulpfonds ruimere handelingsmogelijkheden heeft en sneller steun kan bieden. Zie verder bijlage 1 voor een toelichting.

Gelet op de schaal van Druten in relatie tot de uitvoeringskosten is gekozen voor het zoeken van samenwerking met andere gemeenten. Om deze en andere redenen (zie hieronder) is de instelling van een SUN noodhulpfonds de beste optie. Wij gaan een samenwerking aan met het bestuur van de Stichting.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
10-11-2022	091803 Amendement 2 Armoede in Druten
15-06-2023	Beleidsplan Armoede, geldzorgen en schulden

Gewenst resultaat

Met het noodfonds voorzien wij, gemeente Druten, als het nodig is binnen 24 uur, in materiële hulpverlening in noodsituaties van gezinnen of individuele personen in onze gemeente, als voorliggende voorzieningen geen uitkomst bieden. Met het fonds bereiken we een grotere groep mensen. Wij kunnen dan doen wat nodig is om de ergste nood te verzachten. De Stichting voert de werkzaamheden voor het noodfonds uit.

Argumenten

- 1.1 *Met de oprichting van het noodfonds uitgevoerd door de Stichting wordt amendement 2 (10-11-2022) uitgevoerd.*
De gemeenteraad heeft zich ambitieus getoond als het gaat om het bestrijden van armoede en schuldenproblematiek en het oplossen van urgente noden. Het SUN-fonds is een noodhulpfonds waarbij onze inwoners daadwerkelijk geholpen worden. Ze vult het gat dat de gemeente niet kan vullen, omdat we gebonden zijn aan wet- en regelgeving. In die zin is er echt sprake van een steunfonds.
- 1.2 *Het fonds is een bewezen oplossing die goed werkt.*
In Nederland zijn in ruim 100 gemeenten SUN-noodhulpbureaus actief, zij ondersteunen jaarlijks met 5 à 6 miljoen euro duizenden huishoudens met urgente noden. Noodhulp zou niet van toeval afhankelijk mogen zijn. Daarom ook kiezen we voor het SUN-format.
- 1.3 *Voor het fonds is voldoende draagvlak aanwezig.*
Een verkorte QuickScan naar draagvlak in onze gemeente heeft uitgewezen dat voor betrokkenen de toegevoegde waarde van het SUN-format zit in het kunnen voorzien van geld en goederen aan mensen met urgente noden vanuit een coördinerende en verbindende rol. Ook de snelheid waarmee gehandeld kan worden (als het moet binnen 24 uur) en het feit dat het één laagdrempelig, transparant en professioneel loket is voor alle noodhulpvragen van inwoners wordt genoemd.
- 1.4 *Met het fonds wordt een grotere groep hulpbehoevenden bereikt.*

- 1.4.1 Het SUN fonds kijkt voor haar giften naar het feitelijke inkomen en niet alleen naar de normbedragen die gelden voor de bijzondere bijstand en andere inkomensregelingen. Bij een aanvraag wordt gekeken naar het bedrag dat iemand aan het eind van de maand onder de streep daadwerkelijk overhoudt om van te leven. Hierdoor bereiken we inwoners die tot dan toe geen enkele relatie hadden tot de hulpverlening en/of een gemeente omdat zij geen (bijstands)uitkering hebben en vaak gewoon een werkzaam bestaan leiden. Deze inwoners komen bij gemeenten veelal pas in beeld als het eigenlijk al te laat is en er sprake is van problematische schulden of multi-problematiek. Ditzelfde geldt voor zzp'ers, mensen die door een echtscheiding in de problemen zijn geraakt of ondernemers die door het faillissement van hun onderneming hulp zoeken.
- 1.4.2 Doordat het een onafhankelijk fonds is, uitgevoerd door een stichting los van de overheid, zal dit voor veel inwoners toegankelijker zijn: er zal geen sprake zijn van wantrouwen tegen een officiële instantie en de gift is anoniem.
- 1.5 *De maatregel maakt het mogelijk om informatie te krijgen over armoede die onder de radar blijft.*
Het fonds beschikt over een Datadashboard Urgente Noden. Dit biedt ons de mogelijkheid om onze resultaten te vergelijken met die van andere gemeenten. Ook krijgen wij door het aantal en de soort aanvragen belangrijke informatie de problematiek van armoede en geldzorgen in onze gemeente. Het helpt ons om ons beleid te evalueren en bij te stellen. Zo krijgen we meer kennis van wat werkt en wat niet.
- 1.6 *Met dit fonds versterken we samenwerking in de regio.*
Noodhulp mag niet van toeval afhankelijk zijn en stagnatie moet worden voorkomen. Door de samenwerking met de andere gemeenten verbeteren we de kwaliteit van onze dienstverlening en werken we efficiënter en goedkoper door onder meer de verdeling van de kosten van uitvoering. Het is belangrijk om bij een dergelijke samenwerking een betrouwbare partner te zijn om zo tot een eerlijke verdeling van kosten en een rechtvaardige uitvoering te komen. In de overeenkomst bij de beschikking zijn de onderlinge samenwerkingsafspraken vastgelegd.
2. *Het succes van een fonds hangt in belangrijke mate af van de mate waarin deze bekend is.*
Het is belangrijk dat onze intermediairs (aanvragers) het fonds weten te vinden. Het gaat om geld voor de allerzwaksten en dus is het belangrijk om een betrouwbaar en duurzaam fonds neer te kunnen zetten waar men op kan vertrouwen. Dit vraagt tijd om te groeien en om bekend te worden.
- 3.1 *De kosten voor het noodfonds worden gedekt uit de incidentele middelen armoedebeloid en de extra structurele middelen.*
Voor de kosten van het eerste jaar 2024 zijn incidentele middelen armoedebeloid beschikbaar die in 2023 naar 2024 zijn overgeheveld. Voor de overige jaren moet in de begroting structureel geld worden vrijgemaakt. Vanuit het Rijk wordt er naar verwachting 40 miljoen extra beschikbaar gesteld aan gemeenten ter versterking van de dienstverlening voor armoede en schulden. Het noodfonds past binnen het doel waarvoor het budget is bedoeld. Onze gemeente verstrekt hiermee haar dienstverlening en belegt dit bij SUN Gelderland-Zuid. De middelen komen naar verwachting beschikbaar in de mei circulaire. Hiervoor vragen wij de raad om een besluit.

3.2 *De baten door deelname aan het noodhulpfonds overstijgen ruimschoots de kosten.*

De kosten zijn nodig om een professioneel, duurzaam, onafhankelijk en deskundig bureau te kunnen zijn dat tevens 24 uur per dag 7 dagen per week beschikbaar is. Op basis van landelijke gemiddelden van al actieve SUN-noodhulpbureaus is af te leiden dat ca. 2% van de huishoudens in een gemeente met urgente noden te maken krijgt. De helft hiervan lost het op door het vinden van werk, hulp van gemeentelijke regelingen, gift van familie etc. De andere helft doet een beroep op het SUN-noodhulpfonds. Als we dit toepassen op de cijfers van de gemeente Druten met ruim 8.000 huishoudens betekent dit dat we op termijn (5 jaar) ca. 80 aanvragen om noodhulp per jaar kunnen verwachten. Nemen we daarbij in aanmerking dat een gemiddelde gift rond de € 500,-- zit, dan betekent dit dat we naar verwachting jaarlijks € 40.000,-aan noodhulp gaan verstrekken. Op basis van ervaringen elders kunnen we het eerste jaar 20% van de 80 aanvragen verwachten, dit is 16 aanvragen in het eerste jaar om de urgente noden te verlichten.

3.3 *De gelden voor de giften en sociale leningen zijn afkomstig uit donaties.*

Als SUN Nederland een nieuw SUN-noodhulpbureau opricht zijn er vanuit de filantropie een aantal landelijke charitatieve vermogensfondsen en corporate foundations bereid om een startbudget te doneren aan het betreffende noodhulpbureau. Omdat de gemeente de bureaunkosten van een SUN-noodhulpbureau betaalt, weten de donateurs dat elke euro die zij doneren linea recta naar mensen met urgente noden gaat. Los van landelijke funding zal ons SUN-noodhulpbureau ook altijd contact zoeken met lokale donateurs. Dat kunnen bestaande (kleinere) lokale fondsen zijn, religieuze organisaties, lokale weldoeners, serviceclubs, enz. Deze taak ligt bij de bureaucoördinator.

Tegenargumenten en risico's

2.1 *Financiële afhankelijkheid van gemeenten*

Indien één van de samenwerkende gemeenten niet (langer) deelneemt of op enig moment de samenwerking staakt, dan zal dit financiële consequenties hebben voor de overige gemeenten.

3.1 *De verleende financiële hulp valt lager uit.*

In het geval de aanvragen voor middelen uit het noodfonds lager uitvallen dan verwacht, is het mogelijk dat de verhouding tussen kosten en baten negatief uitvalt. In de tweede helft van 2026 worden de resultaten en de inspanningsverplichtingen van het bestuur en de uitvoering geanalyseerd. Op basis van deze resultaten kunnen de gemeentelijke bijdragen worden bijgesteld.

3.2 *De Stichting kan niet alle financiële risico's dekken.*

De Stichting sluit voor de coördinator een verzuimverzekering af. Deze verzekering dekt veelal de volgende risico's: langdurige ziekte, meeverzekeren van werkgeverslasten, eigen risico van maximaal 4 weken. Alleen zo zijn er ook onvoorziene situaties die niet onder de verzekering vallen. Hierbij valt te denken aan: juridisch advies, incidentele uitgaven in uitzonderlijke situaties. De deelnemende gemeenten zullen dit risico, zodra het zich voordoet, gezamenlijk dragen op basis van de overeengekomen verdeelsleutel (Berg en Dal 43,10%,

Beuningen 32,80% en Druten 24,10%). Wij, de Gemeenten, achten dit risico gering.

Financiële gevolgen

De Stichting heeft een begroting opgesteld voor de jaren 2024 tot en met 2027. De jaarlijkse kosten komen volgens de begroting uit op:

Gemeente	%	2 ^e helft 2024	2025	2026	1 ^e helft 2027
Berg en Dal	43,10	€ 12.331,98	€ 20.955,85	€ 21.742,27	€ 14.082,82
Beuningen	32,80	€ 9.384,90	€ 15.947,84	€ 16.546,33	€ 10.717,32
Druten	24,10	€ 5.000,00 € 8.041,55 (eenmalig)	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 5.000,00

De kosten voor 2024 kunnen worden gedekt uit de incidentele middelen voor het armoedebeleid. Voor de kosten voor de jaren 2025-2027 moeten in de begroting middelen worden vrijgemaakt. De verwachting is dat deze kunnen worden gevonden in de extra middelen vanuit het Rijk. Het Rijk stelt vanaf dit jaar structureel € 40 miljoen extra beschikbaar ter versterking van de dienstverlening armoede en schulden. De middelen per gemeente volgen met de mei circulaire. Hieruit kunnen de kosten gedekt worden voor een coördinator van het noodfonds.

Communicatie

Zodra het noodfonds operationeel is wordt dit breed gecommuniceerd via de Maas & Waler, social media en intern. Onze partners verbonden via het Platform Armoede, geldzorgen en schulden worden apart geïnformeerd en meegenomen in het aanvraagproces.

Uitvoering of Vervolgstappen

- Na het besluit om subsidie te verlenen aan de Stichting wordt de overeenkomst door de gemeenten met SUN getekend.
- Vervolgens ontvangt de Stichting een subsidiebeschikking. De subsidie wordt voor de periode van 1 juli 2024 tot 1 juli 2027 toegekend.
- In de beschikking wordt in ieder geval opgenomen dat de jaarrekeningen voor de vaststelling van de subsidie worden toegezonden aan de gemeente.
- De teams W&I en Participatie en onze samenwerkingspartners binnen het sociaal domein worden op de hoogte gesteld van de start van het noodfonds SUN Gelderland-Zuid.
- De intermediairs (professionele hulpverleners) kunnen een aanvraag doen, de coördinator brengt een advies uit en het bestuur beslist over toewijzing.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

**Voorstel
Advies**

AJZ heeft de overeenkomst geaccordeerd.
Financiën heeft de nota beoordeeld en akkoord bevonden voor aanbieden aan de raad.
Aan de Adviesraad Sociaal Domein zal de beslisnota worden voorgelegd.

Bijlagen

Bijlage 1: KvK-uittreksel
Bijlage 2: Akte van Oprichting
Bijlage 3: Beschikking
Bijlage 4: Overeenkomst
Bijlage 5: Begroting
Bijlage 6: Beslisnota gemeenteraad
Bijlage 7: Amendement 10-12-2022